

INTEGRAAL HUISVESTINGPLAN PRIMAIR ONDERWIJS ARNHEM 2017 - 2026

STRATEGISCH DEEL

1. Inleiding

Door college en gemeenteraad en door verschillende schoolbesturen is de wens geuit om te komen tot een samenhangende visie op onderwijshuisvesting, waardoor een gedegen en integrale afweging kan plaatsvinden tussen de verschillende onderwijshuisvestingsvraagstukken in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de vorming van IKC's: een beleidsrijk integraal huisvestingsplan (IHP).

Omdat de uitgangspunten, randvoorwaarden en aspecten per onderwijsveld (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Speciaal Onderwijs) verschillen, zal voor elk van deze onderwijsvelden een apart traject worden gelopen. Voor het speciaal onderwijs loopt al een traject dat leidt tot meerjarige afspraken met betrekking tot de onderwijshuisvesting. Voor het voortgezet onderwijs is vorig decennium een IHP Noord opgesteld en uitgevoerd. Vanuit die besturen bestaat geen behoefte aan een nieuw IHP. Wel worden de huisvestingsvragen in beeld gebracht en gewogen, zodat uiteindelijk een integrale afweging met de vragen in het PO kan plaatsvinden.

Voor het primair onderwijs is een IHP uitgewerkt. Het IHP bestaat uit een strategisch deel, met daarin de kaders en uitgangspunten voor de onderwijshuisvesting en een operationeel deel waarin de knelpunten en oplossingen worden uitgewerkt.

Alle partijen, de schoolbesturen, de gemeente en de besturen van voorschoolse voorzieningen, zijn betrokken bij de ontwikkeling van het IHP. De taken en rollen van de betrokken partijen zijn zo nauw met elkaar verweven, dat alleen in nauwe samenwerking de in dit IHP verwoorde meerwaarde kan worden bereikt.

2. Doelstelling Integraal Huisvestingsplan

Via het IHP beogen partijen een verschuiving te laten plaatsvinden van ad hoc reageren op huisvestingsknelpunten naar een planmatig en integraal plan op basis van een gezamenlijke visie op huisvesting. Voor het primair onderwijs wordt hierbij ook expliciet de relatie met de huisvesting van kindvoorzieningen gelegd, omdat de vorming van (integrale) kindcentra één van de speerpunten van beleid is van de betrokken partijen.

3. Juridisch kader

3.1 *Wet op het Primair Onderwijs en Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs*

De Wet op het Primair Onderwijs (WPO) vormt het algemene juridische kader waarin alle regels en afspraken over onderwijshuisvesting zijn vastgelegd. Feitelijk komt dit kader erop neer dat de gemeente en schoolbesturen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de huisvesting van het primair onderwijs. De gemeente ontvangt voor haar aandeel in die verantwoordelijkheid (niet-geoordeelde) bekostiging via het gemeentefonds; de schoolbesturen ontvangen middelen voor huisvesting als onderdeel van de materiële instandhouding.

Grofweg kunnen de schoolbesturen zich wenden tot de gemeente voor vervangende nieuwbouw, wanneer een schoolgebouw bouwkundig afgeschreven is, voor noodzakelijke uitbreiding en voor herstel van constructiefouten en schade in bijzondere gevallen. Alle overige taken, zoals binnen- en buitenonderhoud, aanpassingen en de exploitatie, liggen bij de schoolbesturen.

De enige uitzondering op bovenstaande regel betreft de gymzalen: hiervoor ligt de verantwoordelijkheid in principe geheel bij de gemeente (tenzij anders overeengekomen).

De huisvesting van kindvoorzieningen is een verantwoordelijkheid van de betreffende partijen zelf. Via de onderwijswetgeving en jurisprudentie is het (mede)gebruik van onderwijsgebouwen op grote lijnen geregeld. Om een duurzame samenwerking en gezamenlijk verantwoordelijkheid mogelijk te maken, zijn verdergaande (en bindende) afspraken nodig tussen alle partijen.

De landelijke wetgeving moet lokaal worden uitgewerkt in een verordening. In de verordening worden de lokale regels vastgelegd met betrekking tot aanvragen (wat, hoe en wanneer), de hoogte van vergoedingen en de prioritering tussen aanvragen. De VNG heeft hiervoor een modelverordening, maar gemeente en schoolbesturen kunnen er ook voor kiezen een maatwerkverordening toe te passen.

In Arnhem is de verordening al enige tijd niet gewijzigd. Dit betekent dat de verordening nog gestoeld is op oude wetgeving. Omdat bovenliggende wetgeving voor gaat, heeft dit geen juridische gevolgen. Voor de helderheid zal de verordening, als onderdeel van dit traject, geactualiseerd worden.

3.2 Status van het IHP

Een IHP is niet gefundeerd in de onderwijswetgeving. Met andere woorden, een juridisch afdwingbare afspraak tussen gemeente en schoolbestuur over een investeringsprogramma, dat zich uitstrekt over meerdere jaren, heeft geen wettelijke basis. Het wettelijke regiem dwingt tot een jaarlijkse cyclus van indiening en beoordeling van aanvragen en een jaarlijkse vaststelling van het huisvestingsprogramma met het bijbehorende budget. Dit laat overigens onverlet dat de gemeente op basis van afspraken en overeenstemming met de schoolbesturen tot een samenhangend plan kan komen, met een meerjarig karakter.

Het afsprakenkader uit het IHP vervangt dan als het ware de verordening. De verordening heeft dan vooral nog een vangnetfunctie: wat gebeurt er als een schoolbestuur niet instemt met het IHP of op de gemaakte afspraken wil terugkomen of als er een nieuw schoolbestuur bijkomt of er één afvalt. Deze schoolbesturen vallen onder de werking van de verordening. Aanvragen die onder de verordening worden gedaan zullen door de gemeente wel in lijn met de prioritering uit het IHP worden beoordeeld.

Vanwege die vangnetfunctie is er voor gekozen grotendeels de modelverordening van de VNG te blijven volgen. Wel zal er in de verordening expliciet een koppeling naar het IHP worden gemaakt. De uitvoering van het IHP zal plaatsvinden conform de wettelijk voorgeschreven cyclus met een jaarlijks programma en overzicht.

4. Lokaal kader onderwijshuisvesting

4.1 Van Wijken Weten

Een belangrijk deel van het collegeprogramma betreft wijksturing. Via het programma Van Wijken Weten is de ambitie om taken, bevoegdheden en budgetten zo veel mogelijk bij de wijk zelf te leggen. Onderwijs is bij uitstek een onderwerp dat wijkgericht is: scholen, zeker de basisscholen, staan midden in de wijk en pakken ook steeds meer die centrale rol, door samenwerking aan te gaan met partners (IKC, brede school, wijkteams, bewonersverenigingen). Onderwijshuisvesting is daarbij een middel om die ambities waar te maken, maar heeft ook een wijkoverstijgend karakter omdat scholen wel gelijk behandeld dienen te worden en afwegingen op basis van gemeentebrede kaders dienen te worden gemaakt (wettelijk vereiste).

Het stedelijk karakter maakt de overdracht van taken, bevoegdheden en budgetten naar de wijken complex. Er is daarom gekozen voor een maatwerkaanpak, waarin de afweging op stadsniveau plaatsvindt en de planvorming en uitvoering op wijkniveau met grote betrokkenheid van de wijkteams, leefomgeving en de lokale betrokkenen, zoals schooldirecteuren en locatiemanagers van kindvoorzieningen. Het schoolbestuur blijft hierin wel eindverantwoordelijk (dus neemt de uiteindelijke beslissingen) binnen de kaders van dit IHP.

4.2 Lokale visie op onderwijs

De partners, die een rol en verantwoordelijkheid hebben op het gebied van onderwijshuisvesting in Arnhem werken vanuit een gemeenschappelijke visie op het onderwijs. Alle partijen hebben tot doel om kinderen in Arnhem en omstreken de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling tot verantwoordelijk en zelfredzaam burger. Elke partij draagt daar vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en expertise aan bij en werkt samen met de andere partijen om dat zo goed mogelijk te bewerkstelligen.

Het onderwijs in Arnhem:

- * heeft een doorgaande lijn van 0 tot 13 jaar met aansluiting op het voortgezet onderwijs;
- * volgt de maatschappij;
- * wordt samen met partners ontwikkeld vanuit educatief partnerschap;
- * is een verrijking van en staat in verbinding met de wijk, de natuur en de leefomgeving;
- * geeft ruimte aan identiteit, herkenbaarheid en zorgt voor een divers aanbod;
- * is gastvrij: de deur staat altijd open.

"IT TAKES A VILLAGE TO RAISE A CHILD"

4.3 Integrale Kindcentra (IKC's)

Een van de gemeentelijke beleidsspeerpunten betreft de vorming van integrale kindcentra (IKC's). Een IKC is een voorziening voor kinderen van 0 tot 13 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. De omgeving biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling, dat is afgestemd op de wensen en behoeften van ouders en kinderen in de wijk. Alle activiteiten in het IKC worden in samenhang aangeboden en er wordt gewerkt vanuit één educatieve en pedagogische visie. De ontwikkeling van kinderen staat centraal. In een ideale situatie is er ook sprake van één directeur of leidinggevende voor de gehele locatie.

Partijen streven ernaar het primair onderwijs steeds meer vorm te gaan geven vanuit integrale kindcentra. Dit betekent dat scholen steeds meer naar buiten gericht en in samenwerking met partners het aanbod voor kinderen van 0 tot 13 jaar vormgeven, aansluitend op de vraag vanuit de ouders en de kinderen (in de wijk). Het primaat om deze samenwerkingen tot stand te brengen ligt in eerste instantie bij de samenwerkingspartners, de gemeente heeft hier slechts een stimulerende en faciliterende rol. Samenwerking dient vanuit gelijkwaardigheid gestalte te krijgen.

4.4 Doorcentralisatie

In het coalitieakkoord 2014-2018 is de ambitie opgenomen om over te gaan tot doordecentralisatie van de taken voor onderwijshuisvesting naar de schoolbesturen. Om deze ambitie te effectueren zijn beide partijen nodig: gemeente en schoolbesturen moeten deze ambitie delen. In het traject rond de totstandkoming van dit IHP is duidelijk geworden dat de besturen van de basisscholen deze ambitie niet per sé delen. Zij hebben aangegeven met het huidige IHP een dusdanig goed afsprakenkader te hebben vastgelegd over en weer, dat doordecentralisatie voor hen op dit moment geen meerwaarde meer heeft en zelfs ongewenst is (meer taken, verantwoordelijkheden en risico, zonder voordelen ten opzichte van de situatie met IHP).

5. Inhoudelijk kader onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting is geen doel op zich, maar een belangrijke randvoorwaarde om de inhoudelijke doelstellingen van onderwijs en kindvoorzieningen waar te maken.

Partijen hebben daarin hetzelfde belang, namelijk een passende huisvesting van onderwijs en kindvoorzieningen. Elke partij heeft echter wel een eigen rol en verantwoordelijkheid.

De wetgever heeft de zorg voor huisvesting van het onderwijs bij de gemeente neergelegd en de exploitatie en onderhoud ervan bij de schoolbesturen. Kindvoorzieningen hebben als marktpartij een geheel eigen verantwoordelijkheid voor huisvesting. De verschillende rollen en verantwoordelijkheden raken elkaar steeds vaker. Dit maakt samenwerking noodzakelijk.

Om recht te doen aan die betrokkenheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid is een gezamenlijke visie op (onderwijs)huisvesting geformuleerd:

Partijen dragen, elk vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid, in samenwerking zorg voor voldoende, kwalitatief goede huisvesting voor primair onderwijs en kindvoorzieningen, die het realiseren van de visie op onderwijs en IKC's mogelijk maakt.

Deze gezamenlijke visie wordt hierna op de verschillende onderdelen nader uitgewerkt.

5.1 Voldoende huisvesting

De zorg voor voldoende onderwijshuisvesting ligt op basis van de Wet op het primair onderwijs bij de gemeente. Uitgaande van de wens om het aanbod voor kinderen van 0 tot 13 dicht bij het kind te realiseren zorgt de gemeente er voor dat er voor elk kind een plek is op een school in de wijk. Dit gaat echter voorbij aan de verschillende behoeften van kinderen en ouders. En aan de maatschappelijke ontwikkeling die inspeelt op samenwerking en concentratie van voorzieningen rond 1 locatie (vorming IKC's).

Het voorzien in voldoende huisvesting is daarmee ingewikkelder dan in eerste instantie lijkt. Het vaststellen van uitgangspunten is daarom noodzakelijk.

UITGANGSPUNTEN

- a) De benodigde capaciteit wordt per wijk in beeld gebracht (indeling Van Wijken Weten), waarbij rekening wordt gehouden met voedingsgebieden en bestaande kind- en leerlingenstromen tussen wijken. Naast de behoefte aan onderwijshuisvesting, wordt nadrukkelijk ook de behoefte aan IKC's en kindvoorzieningen in beeld gebracht.
- b) De capaciteit wordt vervolgens naar behoefte aan de in de wijk aanwezige voorzieningen toegekend. Daarbij wordt gekeken naar voedingsgebied, kind- en leerlingstromen, prognoses en samenwerkingsverbanden.
- c) De capaciteit van een gebouw wordt bepaald in bruto vierkante meter oppervlak (BVO), niet meer in lokalen. Dit om recht te doen aan verschillen in onderwijskundige en inhoudelijke invulling. Per gebouw worden onderwijscapaciteit en overige capaciteit apart geregistreerd. Om inefficiënties uit het verleden weg te nemen, wordt de capaciteit van de bestaande gebouwen eenmalig her berekend (zie bijlage 1).
- d) De ruimtebehoefte van PO-scholen (in m² BVO) wordt berekend aan de hand van de volgende formule:
$$200 \text{ m}^2 + (5,03 * \text{aantal leerlingen}) + (1,4 * \text{schoolgewicht})$$

De ruimtebehoefte wordt berekend voor elke school met een eigen BRIN-nummer en voor elke nevenvestiging met een eigen vestigingsnummer.

- e) De ruimtebehoefte van SBO-scholen (in m² BVO) wordt berekend aan de hand van de volgende formule:

$$250 \text{ m}^2 + (7,35 * \text{aantal leerlingen})$$
 Een eventueel speellokaal leidt tot een extra ruimtebehoefte van 90 m².
- f) Scholen en IKC's worden gehuisvest in gebouwen die passen bij de omvang van hun ruimtebehoefte. Dit kan betekenen dat verhuizingen of medegebruik noodzakelijk zijn. Uitbreiding van de bestaande capaciteit zal alleen plaatsvinden als er sprake is van een aantoonbaar en structureel capaciteitstekort en er binnen de wijk of aangrenzende wijken geen medegebruik mogelijk is (maximale afstand 2 km, gemeten langs de kortste voor de leerlingen voldoende begaanbare en veilige weg).
- g) Wisselingen in behoefte worden binnen de beschikbare capaciteit door de scholen of IKC's zelf opgevangen; daar waar mogelijk wordt per wijk het flexibele deel van de capaciteit expliciet benoemd.
- h) Niet-buurtscholen worden gehuisvest in passende gebouwen, waarbij rekening wordt gehouden met de herkomst van leerlingen, de locatiewens van het schoolbestuur en de bereikbaarheid van de school. Bestaande situaties worden gerespecteerd: verschuivingen vinden alleen in goed overleg plaats.
- i) Leegstand in onderwijshuisvesting wordt door alle partijen actief tegengegaan.

5.2 Kwalitatief goede huisvesting

Schoolbesturen en gemeente delen de zorg voor de kwaliteit van de onderwijshuisvesting. Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het gehele onderhoud van de schoolgebouwen en voor aanpassingen daaraan; de gemeentelijke verantwoordelijkheid beperkt zich tot uitbreiding, (vervangende) nieuwbouw en het herstel van (niet verwijtbare) constructiefouten. De kindvoorzieningen zijn in principe zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting. Omdat onderwijs en kindvoorzieningen in toenemende mate gebruik maken van dezelfde gebouwen en vaak zelfs dezelfde ruimten, zijn gezamenlijke uitgangspunten ook hier noodzakelijk.

UITGANGSPUNTEN

- a) Alle gebouwen zijn geschikt voor de activiteiten die er in plaats vinden en voldoen aan alle geldende eisen van (brand-)veiligheid.
- b) Partijen streven naar een vergelijkbaar kwaliteitsniveau voor alle gebouwen:
- bouwkundige kwaliteit: minimaal conform bouwbesluit;
 - onderwijskundige functionaliteit: voldoende flexibiliteit in het gebouw om passend gemaakt te worden op het onderwijskundig concept van de betreffende school of het IKC, en om mee te kunnen gaan in de ontwikkelingen hierin;
 - binnenmilieu: minimaal conform bouwbesluit, strevend naar frisse scholen klasse B;
 - exploitatie: flexibel, multifunctioneel, energiezuinig en duurzaam.
- c) De gebruikers (scholen en kindvoorzieningen) gaan over de indeling van het gebouw; de gemeente kan echter wel randvoorwaarden stellen als het gaat om medegebruik en toekomstige bruikbaarheid. Deze randvoorwaarden worden voorafgaand aan een ver- of nieuwbouw vastgesteld, maar behelzen in ieder geval voldoende flexibiliteit om wijzigingen in onderwijsvisie op te kunnen vangen. Nieuwe gymzalen worden zo gepositioneerd dat zelfstandig gebruik door derden mogelijk is.
- d) Langdurige huisvesting in noodlokalen wordt vermeden. Capaciteitstekorten worden alleen bij tijdelijkheid en geen mogelijkheid tot medegebruik opgevangen door plaatsing van semipermanente gebouwen.

- e) De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de exploitatie en het onderhoud van hun gebouwen. Zij voeren dit planmatig en controleer uit. Indien vervangende nieuwbouw of renovatie gepland staat voor een gebouw, maken schoolbesturen en gemeente afspraken over het niveau van het onderhoud in aanloop naar deze werkzaamheden.
- f) Ten behoeve van het operationele deel is een objectieve scan gemaakt van alle gebouwen. Het resultaat hiervan is gebruikt als input voor de prioritering in het IHP. Het resultaat van de scan kan en mag niet gebruikt worden als (enige) onderlegger om besluiten te nemen over onderhoud of de afweging tussen renovatie en vervangende nieuwbouw. Periodiek, in ieder geval voor elke actualisatie van het IHP, wordt een nieuwe gebouwscan gemaakt als input voor de nieuwe prioritering.

5.3 Dicht bij de leerling en aansluitend op de vraag

Basisonderwijs vindt bij voorkeur dicht bij het woonadres van de leerling plaats. Dit voorkomt onnodige verkeersbewegingen en versterkt de binding van de leerling en de ouders met de wijk en andersom, de binding van de wijkbewoners met de school. Dit laat onverlet dat er redenen zijn om niet voor de wijk school te kiezen, bijvoorbeeld omdat kinderen op speciaal onderwijs zijn aangewezen, of omdat ouders om levensbeschouwelijke of pedagogische gronden voor bijzonder onderwijs kiezen. Gemeente en schoolbesturen respecteren deze vrijheid van schoolkeuze.

UITGANGSPUNTEN

- a) Schoolbesturen bevorderen dat kinderen naar de dichtstbijzijnde school van de door de ouders gewenste denominatie en/of onderwijsconcept gaan.
- b) Er is voldoende keus voor ouders. Dit betekent niet dat elke denominatie of elk onderwijsconcept in elke wijk vertegenwoordigd moet zijn, maar wel dat er voor ouders iets te kiezen valt. Scholen en IKC's sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij de vraag (uit de wijk).
- c) Bij herschikking of nieuwbouw wordt gekeken naar goede spreiding over de buurt en heeft een centrale en (veilig) bereikbare locatie een pré ten opzichte van andere locaties.
- d) Scholen, die leerlingen uit diverse wijken trekken, worden zo veel mogelijk gehuisvest in de wijk waaruit relatief gezien de meeste van hun leerlingen afkomstig zijn.
- e) Spreiding van scholen over verschillende gebouwen wordt zo veel mogelijk vermeden, tenzij schoolbesturen zelf kiezen voor dislocaties.

5.4 Integrale kindcentra en MFC's

De gemeente stimuleert de samenwerking tussen basisscholen en kindvoorzieningen. Zij doet dit door in gebouwen met onderwijscapaciteit huisvesting te reserveren of realiseren voor kindvoorzieningen. Dit mag echter niet ten koste gaan van onderwijshuisvesting. Dit betekent dat er sluitende afspraken dienen te worden gemaakt tussen gemeente, schoolbesturen en samenwerkingspartners over de realisatie, de instandhouding en het gebruik van niet-onderwijscapaciteit.

UITGANGSPUNTEN

- a) Onderwijscapaciteit is bedoeld voor onderwijs. In elk gebouw, waarin onderwijscapaciteit aanwezig zal deze expliciet benoemd worden. Onderwijscapaciteit wordt alleen ingezet voor andere doeleinden als de capaciteit (tijdelijk) niet nodig is voor het onderwijs; niet-onderwijscapaciteit wordt alleen ingezet voor onderwijs als de capaciteit (tijdelijk) niet nodig is voor overige activiteiten. De verdeling tussen onderwijs- en niet-onderwijscapaciteit wordt periodiek bekeken en vastgelegd.

- b) De vorming van een IKC impliceert niet dat alle deelnemende partijen per sé in hetzelfde gebouw gehuisvest dienen te worden. Samenwerking in een IKC kan ook plaats vinden als de partijen van verschillende gebouwen gebruik maken.
- c) Partijen stimuleren de vorming van IKC's elk vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid.
- d) Daar waar mogelijk zal binnen de bestaande schoolgebouwen en bij ver- en nieuwbouw rekening gehouden worden met de (toekomstige) vorming van een IKC, onder voorwaarde dat:
- het onderwijsgebruik dit toelaat;
 - het betrokken schoolbestuur juridisch eigenaar wil worden/blijven van het gehele gebouw;
 - de gemeente alle kosten voor de niet-onderwijs capaciteit kan verrekenen met het betrokken schoolbestuur;
 - er een aanvaardbaar exploitatierisico is voor zowel gemeente als schoolbestuur;
 - het voorsorteren op een toekomstige IKC-vorming niet tot leegstand leidt;
 - in geval van ver- of nieuwbouw, de betrokken partijen een duidelijke, vastgelegde inhoudelijke visie op (de vorming van) het IKC hebben.
- e) De gemeente voorziet in principe niet in huisvesting van kindvoorzieningen buiten onderwijsgebouwen of MFC's.
- f) Het betrokken schoolbestuur wordt in principe juridisch eigenaar van het gehele gebouw, waarin haar school c.q. IKC gehuisvest is. Het schoolbestuur heeft zelf zeggenschap over de wijze waarop de niet-onderwijs capaciteit wordt ingezet, maar maakt in principe langdurige afspraken met IKC-partners. Indien een schoolbestuur geen juridisch eigenaar wenst te worden van structurele leegstand of niet-onderwijs capaciteit, bepaalt de gemeente wat er met de betreffende ruimte gebeurt.
- g) Ter dekking van kosten (kapitaallasten, verzekeringen en belastingen), vergoedt het schoolbestuur de gemeente jaarlijks een bedrag van € 112,97 per m² BVO niet-onderwijs capaciteit, welke onder haar juridisch eigendom valt. (zie bijlage 2 voor de berekening). Dit bedrag wordt niet geïndexeerd. De schoolbesturen berekenen deze vergoeding weer door aan de gebruikers van de niet-onderwijs capaciteit via een marktconforme huur.
- h) Bij de vorming van IKC's dient rekening gehouden te worden met bestaande gebruikers van het gebouw en bestaande voorzieningen in de wijk. De vorming van een IKC betekent niet dat een niet-samenwerkingspartner geen gebruik meer kan maken van het betreffende pand. Tevens mag de vorming van een IKC niet ten koste gaan van bestaande aanbieders in de wijk.
- i) Er wordt niet langer ingezet op de realisatie van meer MFC's. Wel wordt de multifunctionaliteit van gebouwen door partijen bevorderd.
- j) Dubbelgebruik c.q. multifunctionaliteit van ruimten wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Dit betekent dat er in principe geen aparte ruimten meer worden gerealiseerd c.q. in stand worden gehouden voor activiteiten die van eenzelfde ruimte gebruik kunnen maken (bijvoorbeeld onderwijs en buitenschoolse opvang).
- k) Schoolbesturen besluiten zelfstandig tot het in gebruik geven van onderwijs capaciteit in dubbelgebruik. Zij hebben hiervoor geen toestemming van de gemeente nodig.
- l) Het schoolbestuur kan leegstand in onderwijs capaciteit in gebruik geven aan derden. Zij heeft hiervoor vooraf toestemming nodig van de gemeente en dient hierbij altijd het voorbehoud te maken, dat het gebruik of de huur op korte termijn (1 maand) kan worden beëindigd, indien de capaciteit benodigd is voor het onderwijs. In gebruik geven van leegstand in de onderwijs capaciteit vindt alleen plaats als niet-onderwijs capaciteit in het gebouw volledig bezet is.
- m) Indien wijzigingen in inhoudelijk (onderwijs)beleid invloed hebben op het IHP, wordt dit nadrukkelijk bij die beleidswijziging betrokken.

5.5 Juridische aspecten en financieel economisch gezonde basis

Onderwijshuisvesting is gebaat bij heldere afspraken over het beheer en onderhoud van gebouwen en de financiering ervan. Zowel schoolbesturen als gemeente werken met beperkte budgetten en dienen deze zo efficiënt mogelijk aan te wenden. Dit betekent dat heldere afspraken gemaakt moeten worden over wie waarvoor verantwoordelijk is en hoe deze verantwoordelijkheden worden gefinancierd. Taken die niet vanuit onderwijshuisvesting gefinancierd behoren te worden, moeten dan ook kostendekkend gemaakt worden vanuit andere inkomstenbronnen.

UITGANGSPUNTEN

- a) Alle gebouwen, waarin scholen zijn gehuisvest, worden in principe, conform de Wet Primair Onderwijs (WPO), in juridisch eigendom overgedragen aan de schoolbesturen. Alleen in gevallen waarin dit niet wenselijk of mogelijk is, zoals de MFC's, wordt hiervan afgezien.
- b) Indien de onderwijscapaciteit niet in juridisch eigendom kan worden overgedragen, wordt deze via een gebruiksovereenkomst in gebruik gegeven aan de betreffende schoolbesturen. Hierbij wordt aangesloten bij de situatie als ware het schoolbestuur juridisch eigenaar.
- c) De schoolbesturen worden in principe ook juridisch eigenaar van de niet-onderwijscapaciteit in IKC's. Zij vergoeden daarbij aan de gemeente de kosten die de gemeente maakt ten aanzien van die capaciteit (zie 5.4., onder g).
- d) Bij ingebruikgeving van onderwijscapaciteit aan schoolbesturen worden de kosten conform de gebruikelijke kostenverdeling verdeeld. Dit betekent dat de schoolbesturen naar rato (toegekend BVO t.o.v. totaal BVO gebouw) mee betalen aan de werkelijke exploitatiekosten voor zover deze centraal worden bekostigd én regulier onderdeel uitmaken van de materiële instandhouding. Bij tijdelijk medegebruik wordt een normatief bedrag per groep in rekening gebracht dat aansluit bij de materiële instandhouding voor huisvesting.
- e) Het realiseren van niet-onderwijscapaciteit vindt alleen plaats als de marktconforme huur minimaal kostendekkend is en het betrokken schoolbestuur de bereidheid vastlegt om minimaal 10 jaren de jaarlijkse vergoeding hiervoor aan de gemeente te betalen.
- f) Schoolbesturen brengen bij de gebruikers van niet-onderwijscapaciteit een marktconforme huur (en, voor zover van toepassing, een exploitatievergoeding) in rekening.
- g) Voor het gebruik van leegstaande onderwijscapaciteit wordt een lagere huur in rekening gebracht, in verband met hoger risico op tijdelijkheid. De opbrengst hiervan is voor het schoolbestuur. Schoolbesturen maken onderling afspraken over het tarief dat zij hiervoor in rekening brengen bij de gebruiker.
- h) Onderwijscapaciteit die blijvend niet voor onderwijs nodig is wordt uit de onderwijscapaciteit gehaald en her bestemd of afgestoten.
- i) De opbrengst uit dubbelgebruik van onderwijscapaciteit (dus het gebruik van onderwijsruimten buiten schooltijd) komt geheel ten goede van het schoolbestuur. Schoolbesturen maken onderling afspraken over het tarief dat zij hiervoor in rekening brengen bij de gebruiker.
- j) Gymzalen, ook inpandige, worden c.q. blijven in eigendom van de gemeente. De gemeente draagt zorg voor de maatregelen die nodig zijn om de ontkoppeling van de gebouwdelen mogelijk te maken.

5.6 (Vervangende) nieuwbouw, renovatie en uitbreiding

In de WPO is de verantwoordelijkheid voor huisvesting van het onderwijs verdeeld tussen gemeente en schoolbesturen. Grofweg zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor onderhoud en aanpassing en is de gemeente verantwoordelijk voor de nieuwbouw en uitbreiding. De renovatie van schoolgebouwen is een grijs gebied, dit is niet specifiek bij een van beiden belegd. Zowel gemeente als schoolbesturen zijn gebaat bij duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen. Dit betekent dat er voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om te borgen dat schoolgebouwen dat ook zijn.

In dit IHP wordt een onderscheid gemaakt tussen uitgangspunten bij de eerste nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen en uitgangspunten bij de renovatie en vervangende nieuwbouw van schoolgebouwen.

Eerste nieuwbouw en uitbreiding vindt plaats wanneer een school wordt gesticht of groeit, er wordt een groep leerlingen gehuisvest die er daarvoor niet was. Het schoolbestuur heeft voor deze leerlingen dus nog geen middelen kunnen reserveren die ingezet kunnen worden voor huisvesting, en kan bij de eerste nieuwbouw en uitbreiding hier dan ook geen bijdrage in leveren. De eerste nieuwbouw en uitbreiding van schoolgebouwen zijn daarom volledig de verantwoordelijkheid van de gemeente. Zij stelt een bedrag ter beschikking waarmee ruim kan worden voldaan aan de wettelijke vereisten van nieuwbouw (bouwbesluit, niveau nieuwbouw), aangevuld met de eisen zoals deze gesteld worden conform de klasse B uit het PVE Frisse Scholen 2015. Tevens stelt zij (bouwrijpe) grond ter beschikking.

Het schoolbestuur zorgt ervoor dat een schoolgebouw goed wordt onderhouden en dat het wordt aangepast als veranderingen in onderwijskundige visie hierom vragen. Er komt een moment, in de regel rond het 40^e jaar na de nieuwbouw of renovatie van een gebouw, waarop onderhoud en aanpassingen niet meer voldoende zijn om het gebouw als onderwijshuisvesting te blijven gebruiken en er renovatie of vervangende nieuwbouw plaats moet vinden. Gemeente en schoolbestuur zijn op dat moment samen verantwoordelijk en streven ernaar het schoolgebouw met efficiënte inzet van middelen op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen. Om de afweging tussen renovatie en vervangende nieuwbouw zuiver te houden, worden beide opties in de verdeling van financiële verantwoordelijkheden aan elkaar gelijk gesteld. Het schoolbestuur draagt hierin bij vanuit haar middelen voor onderhoud.

ALGEMENE UITGANGPUNTEN (VERVANGENDE) NIEUWBOUW, UITBREIDING EN RENOVATIE

- a) Nieuwbouw (eerste én vervangende) vindt altijd plaats conform het (nieuwbouw)niveau van het vigerend bouwbesluit, aangevuld met de eisen uit het PVE Frisse Scholen 2015 - klasse B. In geval van renovatie is voornoemd niveau het streven en dient voor het maken van de afweging tussen renovatie en vervangende nieuwbouw in beeld te worden gebracht in welke mate dit niveau haalbaar is na het renoveren.
- b) Het schoolbestuur treedt, conform de WPO, op als bouwheer. Zij is er daarmee verantwoordelijk voor dat de vastgestelde kwaliteitseisen binnen het vastgestelde budget worden behaald.

UITGANGSPUNTEN SPECIFIEK VOOR EERSTE NIEUWBOUW EN UITBREIDING

- c) Voor eerste nieuwbouw en uitbreiding wordt een realistische financiële norm gehanteerd, die voldoende is voor de realisatie van een schoolgebouw conform het kwaliteitskader. Het normbedrag dat de gemeente beschikbaar stelt is € 1.722,- per m² BVO (zie bijlage 3 voor de berekening). Voornoemd normbedrag is gebaseerd op het prijspeil van december 2016 en wordt geïndexeerd op basis van het BDB-indexcijfer voor schoolgebouwen nieuwbouw, zoals gepubliceerd op de website van Bouwend Nederland. Hierbij wordt geïndexeerd tot de maand waarin de bijdrage door de gemeente wordt vastgesteld. Tevens zal het normbedrag worden herrekend, wanneer het kwaliteitskader verandert.

- d) Bij groei van een school kan aanspraak ontstaan op vergoeding van 1^e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair. In bijlage 1 is naast de genormeerde capaciteit van de gebouwen ook de aanwezige omvang van de 1^e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair opgenomen. Indien een school groeit boven de aanwezige omvang bestaat recht op uitbreiding. De vergoeding bedraagt € 134,63 per m² BVO voor een school voor basisonderwijs en € 139,29 per m² BVO voor een speciale school voor basisonderwijs (prijspeil 2017, jaarlijks te indexeren volgens de systematiek voor prijsbijstelling van de bedragen voor 1^e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair uit de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs). De uit te keren vergoedingen worden opgenomen in het jaarprogramma.

UITGANGSPUNTEN SPECIFIEK VOOR VERVANGENDE NIEUWBOUW EN RENOVATIE

- e) Renovatie of vervangende nieuwbouw vindt plaats wanneer:
- de urgentie hiervoor is aangetoond, waarbij breder wordt beschouwd dan enkel technische urgentie. Renovatie of vervangende nieuwbouw wordt bespreekbaar wanneer het schoolgebouw niet meer voldoet aan de brede kwalitatieve eisen zoals deze in dit IHP zijn benoemd;
 - de laatste renovatie of nieuwbouw minimaal 40 jaar geleden heeft plaatsgevonden;
 - de urgentie tot renovatie of vervangende nieuwbouw niet ontstaat in zaken die feitelijk achterstallig onderhoud betreffen;
 - de renovatie of vervangende nieuwbouw in brede zin leidt tot een levensduurverlening van 40 jaar. Dat wil zeggen: de renovatie of vervangende nieuwbouw zorgt niet alleen voor een technische levensduurverlening, maar leidt ook tot een gebouw dat aansluit op het langjarig toekomstperspectief, in omvang en visie, van de school.
- f) In geval van een voornemen tot renovatie of vervangende nieuwbouw dient altijd een onderzoek te worden gedaan, waarin beide scenario's inzichtelijk worden gemaakt. Voor het scenario vervangende nieuwbouw dient aangesloten te worden bij de normvergoeding en het kwaliteitsniveau conform vigerend bouwbesluit, aangevuld met de eisen uit het PVE Frisse Scholen 2015 - klasse B. Het scenario renovatie dient uit te gaan van een levensduurverlenging van 40 jaar en inzicht te geven in:
- de mate waarin het mogelijk is om met een renovatie van de bestaande huisvesting de kwaliteit conform vigerend bouwbesluit (niveau nieuwbouw), aangevuld met de eisen uit het PVE Frisse Scholen 2015 - klasse B, te behalen;
 - de mate waarin het mogelijk is om met de bestaande huisvesting de door het schoolbestuur gewenste functionele kwaliteit te bereiken;
 - de investeringskosten die hierbij ontstaan; en
 - de verwachte exploitatiekosten gedurende het gebruik van het gebouw.
- Wanneer beide scenario's in beeld zijn gebracht, dient door gemeente en schoolbestuur samen te worden beoordeeld welk scenario leidt tot de kwalitatief meest efficiënte investering.
- g) Zowel vervangende nieuwbouw als renovatie zijn financieel een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbestuur. Het schoolbestuur draagt in beide gevallen een bedrag van € 168,80 per m² BVO bij in de kosten. Dit bedrag is gebaseerd op de theoretische financiële ruimte die schoolbesturen in Arnhem voor deze bijdrage hebben (zie bijlage 4 voor de berekening). Voornoemd bedrag is gebaseerd op het prijspeil van december 2016 en wordt geïndexeerd op basis van het BDB-indexcijfer voor schoolgebouwen nieuwbouw, zoals gepubliceerd op de website van Bouwend Nederland. De gemeente vult deze bijdrage bij renovatie aan tot een bedrag van 80% van de genormeerde bijdrage eerste nieuwbouw en uitbreiding en bij vervangende nieuwbouw tot 100% van deze norm.
- h) Wanneer besloten wordt dat renovatie of vervangende nieuwbouw nog niet nodig is in het 40^e jaar, kan het zijn dat het schoolbestuur onderhoudswerkzaamheden uit moet voeren waarvan het budget is opgenomen in de bijdrage die zij doet of zou doen bij renovatie of vervangende nieuwbouw. Wanneer renovatie of vervangende nieuwbouw later alsnog plaatsvindt, dient hier rekening mee gehouden te worden bij het vaststellen van de bijdrage van het schoolbestuur. Dat wil zeggen: wanneer het schoolbestuur uitgaven heeft moeten doen die eigenlijk onderdeel zouden zijn van de bijdrage voor renovatie of vervangende nieuwbouw en de renovatie of vervangende nieuwbouw is onvoldoende ver uitgesteld om hier opnieuw voor te reserveren,

worden deze uitgaven minus extra reserveringen in mindering gebracht op de bijdrage van het schoolbestuur bij renovatie of vervangende nieuwbouw. Het kan niet zo zijn dat het uitstellen van renovatie of vervangende nieuwbouw leidt tot een hogere bijdrage van het schoolbestuur.

- i) De bijdrage van schoolbesturen bij renovatie en vervangende nieuwbouw is gebaseerd op de reservering die zij hiervoor in 40 jaar tijd kunnen doen. De vergoeding waarmee het schoolbestuur deze reservering kan doen, ontvangen zij sinds 1 januari 2015. Schoolbesturen kunnen voor deze reservering financieel verevenen tussen scholen. Wanneer een schoolbestuur op korte termijn relatief fors moet bijdragen in renovatie of vervangende nieuwbouw kan het zijn zij hiervoor nog onvoldoende middelen heeft kunnen reserveren en dat financiële verevening hier een onvoldoende oplossing voor biedt. Dit probleem vraagt om een maatwerkoplossing tussen gemeente en schoolbestuur, waarover per specifieke situatie afspraken zullen worden gemaakt.
- j) Schoolbestuur en gemeente maken afspraken over het minimaal te hanteren niveau van onderhoud aan bestaande gebouwen bij geplande renovatie of vervangende nieuwbouw. Deze afspraken kunnen van invloed zijn op de bijdrage die het schoolbestuur levert aan renovatie of vervangende nieuwbouw.
- k) De sloop van bestaande gebouwen is bij vervangende nieuwbouw op dezelfde locatie in zijn geheel voor rekening en risico van de gemeente, ook als de uitvoering ervan bij het schoolbestuur is belegd.
- l) Tijdelijke huisvesting wordt zo efficiënt mogelijk ingezet, waarbij waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande gebouwen en leegstand. De kosten hiervan zijn voor rekening van de gemeente.

5.7 Schoolpleinen

Conform de wetgeving behoren de schoolpleinen tot de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Omdat de scholen meestal midden in de wijk staan, lijkt dubbelgebruik, dus gebruik van de schoolpleinen buiten schooltijd, hier ook voor de hand te liggen. Omdat daar (juridisch) haken en ogen aanzitten, dient dergelijk dubbelgebruik goed vastgelegd te worden.

UITGANGSPUNTEN

- a) Schoolpleinen voldoen aan de eisen van wetgeving (omvang en veiligheid speeltoestellen).
- b) Bij ver- en nieuwbouw wordt voldoende buitenruimte (speelruimte én fietsenberging) gerealiseerd.
- c) Schoolpleinen zijn in principe "privéterrein" van de scholen. Dit betekent dat de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor alles wat er op het schoolplein gebeurt en dat zij zorg dienen te dragen voor voldoende toezicht en/of afsluiting.
- d) Op verzoek van de gemeente kan een schoolplein openbaar speelterrein worden. Dit gebeurt in overleg met het schoolbestuur. In dat geval kan de gemeente de verantwoordelijkheid voor het schoolplein overnemen of kunnen er afspraken gemaakt worden over een vergoeding hiervoor. Een en ander wordt vastgelegd in een overeenkomst.
- e) Het voornemen is om schoolpleinen beweegvriendelijker en groener te maken. Hiervoor zal een apart traject gestart worden. In eerste instantie zal geïnventariseerd worden waar aanpassing nodig is c.q. gewenst wordt. Dit niet alleen vanuit het perspectief van de school, maar breder vanuit het perspectief van de wijk en de leefomgeving. In het najaar moet dit resulteren in een lijst met aan te pakken schoolpleinen c.q. wijken en kan verdere planning (ook financieel) plaats vinden.

6. Financieel kader

De gemeente ontvangt voor de onderwijshuisvesting een niet-geoordeeld budget via het gemeentefonds. In 2016 ontvangt Arnhem een bedrag van € 11.785.384 binnen het gemeentefonds voor onderwijshuisvesting. Circa de helft hiervan (€ 5.954.852) is bedoeld voor het primair onderwijs.

Dit bedrag is bedoeld voor alle uitgaven die de gemeente heeft op basis van haar verantwoordelijkheden: uitbreidingen en nieuwbouw, belastingen (OZB) en verzekeringen en gymnastiekonderwijs.

De kosten van de verschillende taken op het gebied van onderwijshuisvesting zijn verdeeld over de gemeentelijke begroting. Dit maakt het lastig de totale uitgaven op het gebied van onderwijshuisvesting te kwantificeren.

De kosten die te maken hebben met de investeringen in onderwijsgebouwen, zijn wel bij elkaar gebracht in een budget onderwijshuisvesting. Dit budget bedraagt structureel € 18,1 miljoen. Dat is dus al ruim meer dan wat de gemeente voor de gehele onderwijshuisvestingstaak van het Rijk ontvangt.

Een groot deel van dit budget onderwijshuisvesting ligt vast in kosten uit eerdere investeringen in schoolgebouwen: afschrijvingen en rente. Nieuwe investeringen in schoolgebouwen moeten worden betaald uit het deel van dit budget dat nog niet vast ligt en uit de vrijvallende kapitaallasten. Het budget onderwijshuisvesting is volgens een afspraak in het college en de raad een vast budget, dit betekent dat niet bestede middelen wegvloeien naar een bestemmingsreserve, waarmee pieken in de investeringsbehoefte kunnen worden opgevangen.

De schoolbesturen ontvangen binnen de materiele instandhouding rechtstreeks van het Rijk middelen voor onderwijshuisvesting. Deze middelen zijn bedoeld voor onderhoud en beheer.

In 2016 krijgt elke school een vast bedrag van € 1.392,58 en € 30,28 per (genormeerde) m² BVO voor gebouwenonderhoud. PO-schoolbesturen hebben formeel een verbod op het investeren in schoolgebouwen buiten dat wat tot hun verantwoordelijkheid behoort (onderhoud). In principe mogen zij dus niet investeren in kwaliteitsverbetering. Indien een schoolbestuur aannemelijk kan maken dat ze deze investering binnen afzienbare tijd terug kan verdienen, wordt hier soepel mee omgegaan. Tevens zijn VNG, PO-raad en het ministerie in gesprek om dit verbod verder te versoepelen, juist met het oog op een gedeelde verantwoordelijkheid voor huisvesting.

Om verbetering van de huisvesting van het PO op korte termijn mogelijk te maken zullen gemeente en schoolbesturen zich tot het uiterste moeten inspannen om hun budgetten te optimaliseren.

Een bijkomend knelpunt zijn de bestaande kapitaallasten. Door keuzes in het verleden sluiten de kapitaallasten niet altijd aan bij de resterende levensduur en waarde van een gebouw. Het is echter geen optie om dit in één keer op te lossen, omdat dit een te groot deel van de investeringsruimte zou opslokken en omdat dit simpelweg niet mag (tegen de afschrijvingsregels).

Bij elke renovatie of vervangende nieuwbouw wordt wel de bestaande boekwaarde van het betreffende gebouw in één keer afgeboekt, zodat alleen de nieuwe investering overblijft. Daarmee sluit de kapitaallast naadloos aan op de nieuwe levensduur en de waarde van dat gebouw. De kosten van deze operatie drukken wel op de gemeentelijke middelen voor onderwijshuisvesting, maar spelen geen rol in de afweging tussen renovatie of vervangende nieuwbouw (het gebeurt immers in beide gevallen).

De financiële kaders zijn leidend bij de uitvoering van de benodigde werkzaamheden. Dit betekent dat de op basis van de inhoud bepaalde prioriteiten worden uitgevoerd in een tempo waarmee de kosten binnen het financiële kader blijven.

OPERATIONEEL DEEL

Uitwerking operationeel deel

Op basis van het strategisch deel is via drie sporen het operationeel deel uitgewerkt.

Spoor 1: inhoud

Voor alle acht "Van Wijken Weten"-wijken zijn wijk sessies gehouden, waarvoor de directeurs van de basisscholen, de locatiemanagers van de kindvoorzieningen voor 0 tot 4 jaar en vertegenwoordigers van de wijkteamteams Leefomgeving zijn uitgenodigd.

Zij hebben met elkaar een beeld geschetst van de wijk en hun plaats erin. Uiteindelijk heeft dit spoor een score opgeleverd per gebouw: een "2" indien er vanuit de inhoud direct gevolgen zijn voor de huisvesting, een "3" indien er vanuit de inhoud (toekomstige) wensen zijn op het gebied van huisvesting en een "4", wanneer de huisvesting aansluit bij de inhoud.

Spoor 2: scan gebouw

Alle gebouwen zijn op technische kwaliteit gescand door een inspecteur. Geen volledige bouwkundige keuring, maar een inspectie op hoofdpunten vanuit het strategisch deel. Samen met de efficiëntie van het gebouw, de onderwijskundige kwaliteit en de exploitatiecijfers levert dit spoor een tweede cijfer. Dit cijfer geeft een objectief beeld van de kwaliteit van de gebouwen op dit moment ten opzichte van elkaar. Ook hier geldt: hoe hoger het cijfer, hoe lager de prioriteit om iets aan het gebouw te doen.

Spoor 3: capaciteit versus ruimtebehoefte

Het derde spoor betreft de mate waarin het gebouw kwantitatief bij het de vraag past. Dit is gebaseerd op het normatief berekende BVO van een gebouw en de cijfers van de in maart 2017 opgestelde leerlingenprognose.

Elk jaar is vervolgens op de volgende wijze gescoord:

score	Overcapaciteit	Ondercapaciteit
1	meer dan 20%	meer dan 10%
2	15 t/m 20%	8 t/m 10%
3	10 t/m 15%	5 t/m 8%
4	5 t/m 10%	3 t/m 5%
5	minder dan 5%	minder dan 3%

Het gemiddelde van de scores over de jaren van de looptijd van het IHP geeft vervolgens de score op dit spoor.

Dit uitwerking van de sporen per wijk vindt u terug in de bijlage.

Prioritering stedelijk

Op basis van de scores op de drie sporen ontstaat de volgende prioriteiten lijst:

wijk	adres	scholen	scan	inhoud	cap-rbh	totaal	rang
6	Slochterenweg 27	Aletta Jacobs-Troubadour, Ommelander	2,09	2,00	1,00	1,70	1
2	Kinderkamp 7	Willem Drees-JFK	2,31	2,00	1,00	1,77	2
5	Elmerssingel-Oost 264	Mozaiek	2,38	2,00	1,00	1,79	3
5	Eimerssingel-Oost 262	Johannes	2,38	2,00	1,00	1,79	3
2	Middachtensingel 6	Willem Drees-JFK	2,46	2,00	1,00	1,82	5
4	Agnietenstraat 227	Ibn-I Sina	1,77	2,00	2,10	1,96	6
8	Breezandpad 3-5	Blinkert-Troubadour	3,00	2,00	1,00	2,00	7
1	Brugstraat 6	Arnhemse Schoolvereniging	2,38	3,00	1,00	2,13	8
3	Peter van Anrooylaan 3	Emmaus-Pieter Brueghel	2,15	3,00	1,30	2,15	9
7	Rijksweg West 29	Jozefschool	2,77	3,00	1,00	2,26	10
8	Meikers 3	Arabesk, Schatgraaf	3,82	2,00	1,00	2,27	11
3	Kluizeweg 189	SBO Klaproos	2,85	3,00	1,00	2,28	12
3	Bernhardlaan 10	Boomhut	3,00	3,00	1,00	2,33	13
4	Bauerstraat 6-8	Pieter Brueghel	2,91	3,00	1,20	2,37	14
1	Blekerstraat 2	Sterrenkring	2,15	4,00	1,00	2,38	15
3	Eduard van Beinumlaan 28	Emmaus-Pieter Brueghel	2,89	3,00	1,30	2,40	16
3	Julianalaan 1	Boomhut	3,22	3,00	1,00	2,41	17
4	Zijpendalseweg 163	Pieter Jongeling	3,22	3,00	1,10	2,44	18
5	Zwanebloemlaan 4	Parcival	2,92	2,00	2,40	2,44	18
4	Gentiaanstraat 25	Heijenoord	2,36	4,00	1,00	2,45	20
4	Van Slichtenhorststraat 27a	Jan Ligthart	2,73	4,00	1,00	2,58	21
3	Alberdingk Thijmstraat 5	Juliana	2,77	4,00	1,00	2,59	22
4	Diependalseweg 2	Heijenoord	2,91	4,00	1,00	2,64	23
1	Thorbeckestraat 21	Hugo de Groot	2,92	4,00	1,00	2,64	23
6	Pythagorasstraat 9	Cosmicus, Rank	3,11	4,00	1,00	2,70	25
7	Rijksweg West 63	Troubadour	3,23	3,00	2,00	2,74	26
4	Van Slichtenhorststraat 39	Jan Ligthart	3,27	4,00	1,00	2,76	27
6	Groningensingel 1185	SBO Piramide	3,36	4,00	1,00	2,79	28
4	Mesdaglaan 70	Panorama	3,15	3,00	2,40	2,85	30
5	Zwanebloemlaan 2	Mozaiek	2,92	2,00	3,70	2,87	31
3	Kloosterstraat 85a	Witte School-Vlindertuin	2,55	2,00	4,10	2,88	32
6	JM de Kempenaersingel 4	Klinket, Pieter de Jong	2,77	3,00	3,20	2,99	33
2	Laan van Presikhaaf 7	Werf	4,00	4,00	1,00	3,00	34
4	Nicolaas Maesstraat 6-8	Arnhemse Montessori	2,85	3,00	3,20	3,02	35
8	Breezandpad 7	Kringloop		4,00	2,10	3,05	36
4	Kazerneplein 2	KunstRijk	4,36	4,00	1,00	3,12	37
8	Pallas Atheneplein 2	JongLeren, Gazelle, Confetti	3,78	2,00	3,70	3,16	38
4	Dalweg 40	Wijzer	2,69	2,00	5,00	3,23	39
3	Beeldhouwerstraat 27a-29	Jozef Sarto	3,45	3,00	3,50	3,32	40
1	Damstraat 6	Montessori Binnenstad	2,45	3,00	4,60	3,35	41
7	Brabantweg 101-103-105	Laarakker, Toermalijn, Jeroen Bosch	3,08	4,00	3,10	3,39	42
8	Parnassusstraat 20	Rivers ISA		4,00	2,80	3,40	43
7	Venlosingel 212-214-220	Laarhorst, Toermalijn, Anne Frank	2,91	4,00	3,40	3,44	44
6	Emily Brontesingel 1	Lea Dasberg	3,62	4,00	2,70	3,44	44
5	Graslaan 97	St Margaretha	4,33	4,00	2,30	3,54	46
1	Valckenierstraat 5	St Paulus	3,67	4,00	3,30	3,66	47
6	Groningensingel 1183	SBO Horizon	4,00	4,00	3,10	3,70	48
6	Pythagorasstraat 3	Pieter de Jong	3,91	4,00	3,20	3,70	48
5	Lupinestraat 12	Burg. De Monchy, Pastoor van Ars	4,11	3,00	4,10	3,74	50

Omdat het eindoordeel niet helemaal de lading van de prioriteit dekt, is getracht hier een verdere prioritering in aan te brengen. Startend met de quickwins, daarna de capaciteitstekorten en dan aflopend de adressen met rode vlakken op 3 sporen, rode vlakken op 2 sporen en een rood vlak op 1 spoor. Op enkele punten wordt hier van afgeweken, omdat 2 adressen met elkaar samenhangen. Het niet geprioriteerde adres sluit dan aan bij het geprioriteerde adres. Voor al deze prioriteiten is een oplossing opgenomen in dit IHP. De adressen die geen rood vlak hebben en de adressen waar in dit IHP thema's blijven liggen schuiven dan door naar een volgend IHP.

wijk	adres	scholen	scan	inhoud	cap-rbh	oplossing
Quickwin						
8	Meikers 3	Arabesk, Schatgraaf		2,00	1,00	uitbreiding
	Pallas Atheneplein 2	JongLeren, Gazelle, Confetti		2,00	3,70	
6	Slochterenweg 27	Aletta Jacobs-Troubadour, Ommelander	2,09	2,00	1,00	vervangende nieuwbouw / renovatie
8	Breezandpad 3-5	Blinkert-Troubadour		2,00	1,00	renovatie
3	Dalweg 40	Wijzer		2,00		uitbreiding ter compensatie realisatie lokalen
Structureel capaciteitsstekort						
6	Groningensingel 1185	SBO Piramide			1,00	vervangende nieuwbouw - uitbreiding
6	Groningensingel 1183	SBO Horizon			3,10	
5	Elmerssingel-Oost 264	Mozaiek	2,38	2,00	1,00	medegebruik in Johannes tot vervangende nieuwbouw
7	Rijksweg West 29	Jozefschool			1,00	uitbreiding
3	Alberdingk Thijmstraat 5	Juliana			1,00	herschikking met Boomhut
4		Parcival Noord			nieuw	opstart in leegstand Noord West / ASV
4	Zijpendaalseweg 163	Pieter Jongeling			1,10	uitbreiding, tijdelijk medegebruik in Noord West
4	Mesdaglaan 70	Panorama			2,40	uitbreiding, tijdelijk bestaande noodlokalen handhaven
4	Nicolaas Maesstraat 6-8	Arnhemse Montessori			3,20	uitbreiding, tijdelijk medegebruik in Pieter Brueghel (H)
1	Valckenierstraat 5	St Paulus			3,30	verplaatsing groepen eveninstroom
3	Beeldhouwerstraat 27a-29	Jozef Sarb			3,50	uitbreiding, tijdelijk bestaande noodlokalen handhaven
Prioriteit op 3 sporen						
2	Kinderkamp 7	Willem Drees-JFK	2,31	2,00	1,00	vervangende nieuwbouw op 1 locatie
	Middachtensingel 6	Willem Drees-JFK	2,46	2,00	1,00	
4	Agnietenstraat 227	Ibn-I Sina	1,77	2,00	2,10	vervangende nieuwbouw op 1 locatie
5	Elmerssingel-Oost 264	Mozaiek	2,38	2,00	1,00	
	Elmerssingel-Oost 262	Johannes	2,38	2,00	1,00	
Prioriteit op 2 sporen						
3	Peter van Anrooylaan 3	Emmaus-Pieter Brueghel	2,15		1,30	vervangende nieuwbouw op 1 locatie
	Eduard van Beinumlaan 28				1,30	
1	Brugstraat 6	Arnhemse Schoolvereniging	2,38		1,00	vervangende nieuwbouw / renovatie
1	Blekerstraat 2	Sterrenkring	2,15		1,00	vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Gentaanstraat 25	Heijenoord	2,36		1,00	vervangende nieuwbouw op 1 locatie
	Diependalseweg 2				1,00	
5	Zwanebloemlaan 2	Mozaiek		2,00		vervangende nieuwbouw op 1 locatie
	Zwanebloemlaan 4	Parcival		2,00	2,40	
Prioriteit op 1 spoor						
1	Damstraat 6	Montessori Binnenstad	2,45			vervangende nieuwbouw / renovatie
3	Kloosterstraat 85a	Witte School-Vlindertuin		2,00		vervangende nieuwbouw bij MFC Geitenkamp
3	Kluizeweg 189	SBO Klaproos			1,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
3	Bernhardlaan 10	Boomhut			1,00	herschikking met Juliana
	Julianalaan 1				1,00	
4	Van Slichtenhorststraat 27a	Jan Ligthart			1,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
	Van Slichtenhorststraat 39				1,00	
1	Thorbeckestraat 21	Hugo de Groot			1,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
6	Pythagorasstraat 9	Cosmicus, Rank			1,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
2	Laan van Presikhaaf 7	Werf			1,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
4	Kazerneplein 2	KunstRijk			1,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
4	Bauerstraat 6-8	Pieter Brueghel			1,20	herschikking ruimten; tijdelijk medegebruik door onderwijs
7	Rijksweg West 63	Troubadour			2,00	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
8	Breezandpad 7	Kringloop			2,10	gewenste IKC vorming in pandig laten plaatsvinden
5	Graslaan 97	St Margaretha			2,30	leegstand inzetten als niet-onderwijs capaciteit
Doorschuiven naar een volgend IHP						
3	Dalweg 40	Wijzer	2,69			vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Van Slichtenhorststraat 27a	Jan Ligthart	2,73			vervangende nieuwbouw / renovatie in samenhang
4	Van Slichtenhorststraat 39		3,27			
3	Alberdingk Thijmstraat 5	Juliana	2,77			vervangende nieuwbouw / renovatie in samenhang
3	Bernhardlaan 10	Boomhut	3,00			
	Julianalaan 1		3,22			
7	Rijksweg West 29	Jozefschool	2,77			vervangende nieuwbouw / renovatie
6	JM de Kempenaersingel 4	Klinket, Pieter de Jong	2,77			vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Nicolaas Maesstraat 6-8	Arnhemse Montessori	2,85			vervangende nieuwbouw / renovatie
3	Kluizeweg 189	SBO Klaproos	2,85			vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Bauerstraat 6-8	Pieter Brueghel	2,91			vervangende nieuwbouw / renovatie
7	Venloingel 212-214-220	Laarhorst, Toermalijn, Anne Frank	2,91			vervangende nieuwbouw / renovatie
1	Thorbeckestraat 21	Hugo de Groot	2,92			vervangende nieuwbouw / renovatie
7	Brabantweg 101-103-105	Laarakker, Toermalijn, Jeroen Bosch	3,08			vervangende nieuwbouw / renovatie
6	Pythagorasstraat 9	Cosmicus, Rank	3,11			vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Mesdaglaan 70	Panorama	3,15			vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Zijpendaalseweg 163	Pieter Jongeling	3,22			vervangende nieuwbouw / renovatie
7	Rijksweg West 63	Troubadour	3,23			vervangende nieuwbouw / renovatie
3	Beeldhouwerstraat 27a-29	Jozef Sarb	3,45			vervangende nieuwbouw / renovatie
6	Emily Bronsingel 1	Lea Dasberg	3,62			vervangende nieuwbouw / renovatie
1	Valckenierstraat 5	St Paulus	3,67			vervangende nieuwbouw / renovatie
8	Pallas Atheneplein 2	JongLeren, Gazelle, Confetti	3,78			vervangende nieuwbouw / renovatie
8	Meikers 3	Arabesk, Schatgraaf	3,82			vervangende nieuwbouw / renovatie
6	Pythagorasstraat 3	Pieter de Jong	3,91			vervangende nieuwbouw / renovatie
2	Laan van Presikhaaf 7	Werf	4,00			vervangende nieuwbouw / renovatie
6	Groningensingel 1183	SBO Horizon	4,00			vervangende nieuwbouw / renovatie
5	Lupinestraat 12	Burg, De Monchy, Pasbor van Ars	4,11			vervangende nieuwbouw / renovatie
5	Graslaan 97	St Margaretha	4,33			vervangende nieuwbouw / renovatie
4	Kazerneplein 2	KunstRijk	4,36			vervangende nieuwbouw / renovatie
8	Breezandpad 7	Kringloop	nieuw			vervangende nieuwbouw / renovatie
8	Parnassusstraat 20	Rivers ISA	nieuw			vervangende nieuwbouw / renovatie

Financiën

Toepassing van de uitgangspunten uit het strategisch deel geeft dan het volgende beeld op qua investeringen:

	ADRES	SCHOOL	OPLOSSING	JR	INVEST. GEM	INVEST. SB
Quickwins						
QW1	Schuytgraaf	Arabesk, Schatgraaf, JongLeren, Gazelle & Confetti	Uitbreiding (1890 m ²)	2020	4.042.080	0
			Uitbreiding (924 m ²)	2023	2.003.232	0
QW2	Slochterenweg 27	Ommelander & Aletta Jacobs-Troubadour	Vervangende nieuwbouw (2766 m ²)	2021	5.793.795	685.968
QW3	Breezandpad	Blinkert-Troubadour	Renovatie (1646 m ²)	2019	2.127.410	276.528
QW4	Dalweg 40	Wijzer	Uitbreiding (287 m ²)	2018	494.214	0
Structureel capaciteitstekort						
C1	Groningensingel 1185-1187	Piramide & Horizon	Vervangende nieuwbouw & uitbreiding (1868 m ²)	2019	3.128.829	250.992
C2	Rijksweg West 29	Jozefschool	Uitbreiding (211 m ²)	2018	363.342	0
C3	Zijpendaalseweg 163	Pieter Jongeling	Uitbreiding (277 m ²)	2018	476.994	0
C4	Mesdaglaan 70	Panorama	Uitbreiding (171 m ²)	2018	294.462	0
C5	Nic. Maesstraat 6-8	Arn. Montessori	Uitbreiding (231 m ²)	2018	397.782	0
C6	Beeldhouwerstraat 27a-29	Jozef Sarto	Uitbreiding (146 m ²)	2018	251.412	0
Prioriteit op 3 thema's						
P1	Presikhaaf Oost	Wllem Drees-John F. Kennedy & Ibn-i Sina	Vervangende nieuwbouw (2653 m ²)	2021	5.185.860	657.944
P2	Eimerssingel-Oost	Mozaiek & Johannes	Vervangende nieuwbouw (2782 m ²)	2022	5.655.315	689.936
Prioriteit op 2 thema's						
P3	Alteveer	Emmaus-Pieter Brueghel	Vervangende nieuwbouw (1578 m ²)	2023	3.190.335	391.344
P4	Blekerstraat 2	Sterrenkring	Vervangende nieuwbouw (1176 m ²)	2024	2.393.745	291.648
P5	Heijenoord & Brugstraat	Heijenoordschool, ASV & Parcival-N	Vervangende nieuwbouw & uitbreiding (3633 m ²)	2024	7.565.728	611.816
P6	Damstraat 2	Binnenstad	Vervangende nieuwbouw (1437 m ²)	2025	2.865.540	356.376
Prioriteit op 1 thema						
P7	Zwanebloemlaan	Mozaiek & Parcival	Vervangende nieuwbouw (2643 m ²)	2026	5.325.135	655.464
P8	Geitenkamp	Witte school-Vlindertuin	Vervangende nieuwbouw (1237 m ²)	2026	2.663.790	306.776
					54.219.0007.98	5.174.792
					8.925	

Bovenstaand overzicht is gebaseerd op de ruimtebehoefte gedurende de looptijd van het IHP voor wat betreft uitbreidingen in gebouwen die in een later IHP nog verder aangepakt worden en op de ruimtebehoefte over 20 jaren voor wat betreft renovaties en vervangende nieuwbouw. Bovendien is overal rekening gehouden met het duurste scenario, namelijk vervangende nieuwbouw, een eigen bijdrage van de schoolbesturen op basis van de theoretische berekening (zie bijlage) en bijkomende kosten zoals sloop en grond.

De kosten van de uitvoering van bovenstaande prioriteringslijst in het genoemde tempo, inclusief eenmalige kosten door afboeken oude boekwaarden, pasen binnen het beschikbare gemeentelijk budget voor onderwijshuisvesting. Daarbij dient wel aangetekend te worden dat er nog geen rekening is gehouden met prijsstijgingen en dat ook de investeringen als gevolg van IKC vorming en eventuele benodigde investeringen in gymzalen nog niet zijn meegenomen.

Voor 1^e inrichting, verbetering van binnenklimaat en herstel van constructiefouten is gedurende de looptijd van het IHP rekening gehouden met een investeringsbudget van 1 miljoen per jaar. En de kosten van verhuizingen en tijdelijke huisvesting komen ten laste van de exploitatiebudgetten.

De financiële ruimte is en blijft leidend bij de uitvoering van de projecten. Dit betekent dat het schuiven met prioriteiten, het verlagen van de (theoretisch berekende) bijdrage vanuit de schoolbesturen en eventuele tegenvallers direct invloed zullen hebben op de fasering van de prioriteiten. De uitvoering zal dan wellicht langer duren dan de nu genoemde 10 jaren.

UITVOERING

Regiegroep

Voor de uitvoering van het IHP zal een regiegroep ingesteld worden, bestaande uit:

- 2 vertegenwoordigers vanuit grote PO-besturen
- 1 vertegenwoordiger vanuit kleine PO-besturen
- 1 vertegenwoordiger vanuit kindvoorzieningen
- 2 ambtenaren (1 vanuit beleid & regie en 1 vanuit vastgoed).

De regiegroep zal namens de besturen de processen die nodig zijn voor de realisatie van de projecten uit het IHP bewaken. Dat wil zeggen: zorgen dat de projecten op tijd gestart worden, binnen de kaders van het IHP adviezen en besluiten nemen en schoolbesturen adviseren over te nemen stappen.

De regiegroep heeft geen besluitvormingsbevoegdheid voor zaken die niet of niet helemaal binnen de kaders van het IHP vallen. In die gevallen leggen zij de kwestie terug aan het reguliere bestuurlijk overleg. Eens per half jaar rapporteren zij de stand van zaken met betrekking tot de projecten aan het bestuurlijk overleg.

Jaarlijks uitvoeringsprogramma

De Wet op het Primair Onderwijs (WPO) schrijft bindend voor hoe voorzieningen in de huisvesting kunnen worden toegekend. Zoals eerder vermeld kent de WPO geen IHP, maar alleen een verordening die nadere regels geeft. Omdat de projecten toch geactualiseerd moeten worden alvorens ze tot uitvoering kunnen worden gebracht, blijft gewerkt worden met een jaarlijks programma en overzicht. Op die wijze is ook makkelijk een relatie te leggen met de aanvragen die onder de verordening binnenkomen. De projecten die in het IHP staan hoeven niet opnieuw aangevraagd te worden: het financiële kader en de prioritering uit het IHP zijn hierin leidend.

In het jaarlijkse programma zullen de uit te voeren projecten uit het IHP, geactualiseerd op omvang en financiën, én eventuele toe te kennen aanvragen op grond van de verordening worden opgenomen. In het overzicht zullen de projecten worden opgenomen die in het IHP stonden, maar niet of nog niet zullen worden uitgevoerd en de af te wijzen aanvragen op grond van de verordening. De regiegroep bereidt het opstellen van het jaarlijks programma en overzicht voor. Conform de WPO worden het programma en overzicht voor 1 januari van het jaar waarover ze gaan vastgesteld in het bestuurlijk overleg en door het college. De schoolbesturen leveren de hiervoor benodigde stukken aan bij de regiegroep.